

Miljö- och energidepartementet

m.registrator@regeringskansliet.se

Remissvar angående promemorian Lagstiftning för genomförande av Nagoyaprotokollet

Åklagarmyndigheten tillstyrker promemorians förslag.

Genom art 11 i Europaparlamentets och rådets förordning 2014/511/EU av den 16 april 2014 om åtgärder för användarnas efterlevnad i Nagoyaprotokollet om tillträde till och rimlig och rättvis fördelning av vinster från utnyttjande av genetiska resurser i unionen är Sverige skyldigt att införa sanktioner vid överträdelser av vissa av förordningens bestämmelser om användarnas skyldigheter. I promemorian föreslås en utvidgning av förordningens regler till att avse även traditionell kunskap som inhämtats separat från genetiska resurser, detta för att genomföra Nagoyaprotokollet också i den del EU-förordningen inte genomför det.

De sanktioner som nu föreslås kan förväntas sällan komma till användning. Kretsen av berörda användare torde vara begränsad och uteslutande avse juridiska personer eller organisationer av annat slag. I kretsen av användare torde inte privatpersoner förekomma, även om de föreslagna sanktionerna naturligtvis riktar sig mot fysiska personer.

Åklagarmyndighetens synpunkter på vissa av förslagen framgår nedan i anslutning till respektive avsnitt i promemorian.

4.4 Reglering i miljöbalken

Promemorians bedömning: De lagregler som behövs för att komplettera EU-förordningen samt för att genomföra Nagoyaprotokollet i de delar som inte EU-förordningen genomför bör tas in i miljöbalken.

Åklagarmyndigheten delar bedömningen i promemorian.

5.1 Utvidgad tillämpning av EU-förordningens bestämmelser om användares skyldigheter

Promemorians förslag: EU-förordningens bestämmelser om skyldigheter för den som använder genetiska resurser eller traditionell kunskap som rör genetiska resurser och som inhämtats tillsammans med de genetiska resurserna utvidgas till att i Sverige även gälla för användning av sådan traditionell kunskap som rör genetiska resurser som inte inhämtats tillsammans med genetiska resurser och som därför omfattas av ett separat avtal.

Åklagarmyndigheten tillstyrker förslaget.

Som framgår av promemorian saknas en definition av begreppet ”traditionell kunskap” i såväl Nagoyaprotokollet som i EU-förordningen. Åklagarmyndigheten delar bedömningen i promemorian att det inte är lämpligt att i den svenska lagstiftningen definiera begreppet, vilken definition endast skulle få avse de fall som EU-förordningen inte reglerar. En legaldefinition skulle också kunna komma i konflikt med det system som torde vara utgångspunkten för Nagoyaprotokollet och EU-förordningen, dvs. att det är den som söker och den som tillhandahåller kunskap som rör genetiska resurser som äger frågan vad som är traditionell kunskap. Genom utvidgning av EU-förordningens regler på förslaget sätt blir regleringen så tydlig och förutsebar som det är möjligt med hänsyn till hur EU-förordningen och Nagoyaprotokollet är konstruerade.

7.1 Överträdelser av kravet på tillbörlig aktsamhet

Promemorians förslag: Den som använder en genetisk resurs eller traditionell kunskap som rör en sådan resurs och med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot EU-förordningen eller motsvarande svenska krav genom att inte visa tillbörlig aktsamhet för att förvissa sig om att resursen eller kunskapen har inhämtats på rätt sätt och att nyttan av användningen fördelas på rätt sätt döms till böter eller fängelse i högst två år.

Åklagarmyndigheten tillstyrker förslaget.

Mot bakgrund av den föreslagna lösningen att låta EU-förordningens regler utvidgas till att för svenskt vidkommande avse även traditionell kunskap som inhämtats separat så torde den föreslagna lydelsen av straffbestämmelsen vara lämpligt utformad. Vad gäller den föreslagna straffskalan så delar Åklagarmyndigheten bedömningen i promemorian.

7.2 Överträdelser av deklara-tions- och informationskrav

Åklagarmyndigheten tillstyrker promemorians förslag såvitt avser de straffsanktioner vid åsidosättande av deklara-tions- och informations-skyldighet enligt art. 4.6 och 7.2 i EU-förordningen och deklara-tionsskyldighet enligt 7.1 som föreslås införas i svensk rätt. Att kraven enligt dessa artiklar efterlevs torde vara en förutsättning för att Nagoyaprotokollets syften skall kunna uppnås. Åklagar-myndigheten delar promemorians uppfattning om vilken straffskala som skall vara tillämplig.

7.4 Förverkande

Promemorians förslag: Genetiska resurser som har varit föremål för brott får förklaras förverkade om det inte är uppenbart oskäligt.

Åklagarmyndigheten tillstyrker förslaget. Att genetiska resurser som varit föremål för brott enligt 29 kap 8 § första stycket 14 p ska kunna förklaras förverkade är naturligt.

Detta yttrande har beslutats av vice riksåklagaren Kerstin Skarp, efter föredragning av kammaråklagaren Magnus Johansson. I beredningen av ärendet har vice överåklagaren Bengt Åsbäck deltagit och synpunkter har inhämtas från chefsåklagaren Jörgen Lindberg (Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål).

Kerstin Skarp

Magnus Johansson